

Άρθρο στην ιστοσελίδα του Ταμείου

ΔΝΤ: Το τέλος της εποχής του πετρελαίου δεν είναι πολύ μακριά

Δημοσίευση: 13 Σεπ 2017, 17:05 | Τελευταία ενημέρωση: 13 Σεπ 2017, 17:05

Μία επανάσταση στις μεταφορές βρίσκεται σε εξέλιξη, η οποία θα μπορούσε να αλλάξει εντελώς την αγορά πετρελαίου τις επρχόμενες δεκαετίες, αναφέρει άρθρο που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (IMFBlog), με τίτλο: «Τέλος της εποχής πετρελαίου: Όχι αν, αλλά πότε».

«Όταν οι τιμές του πετρελαίου μειώθηκαν ξαφνικά στο μισό από τα 100 δολάρια και πλέον το βαρέλι το 2014, η μελέτη μας στο ΔΝΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι παράγοντες από την πλευρά της προσφοράς, όπως η εμφάνιση του σχιστολιθικού (πετρελαίου) και νέων τεχνολογιών θα αποτελούσαν μία βασική δύναμη που θα διατηρούσε τις τιμές του πετρελαίου 'χαμηλότερα για μεγαλύτερο διάστημα', αναφέρουν οι συντάκτες του άρθρου, προσθέτοντας: «Οι πιο πρόσφατες μελέτες

δείχνουν ότι άλλες νέες τεχνολογίες, όπως η διάδοση των ηλεκτρικών αυτοκινήτων και της παραγωγής ηλιακής ενέργειας, θα μπορούσαν να επηρεάσουν πιο έντονα την αγορά πετρελαίου και τη μακροπρόθεσμη ζήτησή του. Όπως είχε πει ο πρώην υπουργός Πετρελαίου της Σαουδικής Αραβίας σείχης Ζακί Γιαμανί 'η λίθινη εποχή δεν τελειώσει λόγω της έλλειψης λίθων και η εποχή του πετρελαίου θα τελειώσει, αλλά όχι λόγω της έλλειψης πετρελαίου».

Πριν από εκατό χρόνια, σχεδόν το 80% της κατανάλωσης ενέργειας στις ΗΠΑ αντιστοιχούσε στον άνθρακα. Μέσα σε 20 χρόνια, το ποσοστό αυτό μειώθηκε στο μισό και σε 40 χρόνια στο ένα πέμπτο, καθώς το πετρέλαιο εκτόπισε τον άνθρακα ως η βασική πηγή ενέργειας στον κόσμο. Αυτό συνέβη, παρά το γεγονός ότι ο άνθρακας ήταν φθηνότερος από το πετρέλαιο, επειδή δεν υπήρχε πραγματική εναλλακτική επιλογή για την κίνηση των οχημάτων. Σήμερα, στα αυτοκίνητα αντιστοιχεί περίπου το 45% της κατανάλωσης πετρελαίου στον κόσμο.

Με την αύξηση των ηλεκτρικών αυτοκινήτων και της ανανεώσιμης ενέργειας, ο κόσμος βρίσκεται πιθανόν στο μεταίχμιο μίας επανάστασης στην τεχνολογία των μεταφορών και της ενέργειας, η οποία θα μπορούσε να αλλάξει την αγορά πετρελαίου, όπως είχε αλλάξει την αγορά άνθρακα πριν από εκατό χρόνια. Όπως ο άνθρακας, το πετρέλαιο μπορεί να δει το μερίδιό του στη ζήτηση ενέργειας να βυθίζεται τις επόμενες δεκαετίες.

Το 1917, όταν η Ford πούλησε για πρώτη φορά αυτοκίνητο μαζικής παραγωγής και σε προσιτή τιμή, ήταν σημείο καμπής. Τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα είναι πιθανόν να σημάνουν ένα αντίστοιχο σημείο καμπής: αρκετές εταιρείες αρχίζουν να προσφέρουν μοντέλα έναντι περίπου 35.000 δολαρίων, όσο περίπου είναι η μέση τιμή ενός νέου αυτοκινήτου στις ΗΠΑ σήμερα. Με το πολύ χαμηλότερο κόστος συντήρησης και τροφοδοσίας τους, είναι δύσκολο να αρνηθεί κανείς ότι τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα θα αντικαταστήσουν έναν μεγάλο αριθμό αυτοκινήτων στο όχι πολύ μακρινό μέλλον. "Το ερώτημα δεν είναι πιθανόν τόσο το 'αν' όσο το 'πότε'", σημειώνουν οι συντάκτες του άρθρου. Οι ίδιοι εκτιμούν ότι τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα μπορεί το 2040 να αντιστοιχούν στο 90% του συνολικού στόλου των αυτοκινήτων στις αναπτυσσόμενες οικονομίες και σε πάνω από το 50% στις αναδυόμενες οικονομίες.

Τα στελέχη του ΔΝΤ θέτουν το ερώτημα αν η αύξηση της ζήτησης για τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα δώσει ώθηση στην αγορά πετρελαίου για τη λειτουργία των εργοστασίων παραγωγής ρεύματος. «Όχι. Το ποσοστό του πετρελαίου στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και θέρμανσης είναι ήδη χαμηλότερο από το 20% παγκοσμίως, και θα μπορούσε να μειωθεί περαιτέρω, λόγω της επέκτασης μίας άλλης νέας τεχνολογίας: της ανανεώσιμης ενέργειας», είναι η απάντησή τους.

Στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σημειώθηκε επίσης μία επαναστατική εξέλιξη την περασμένη δεκαετία. Το κόστος παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος από ηλιακή ενέργεια έχει μειωθεί κατά 80% από το 2008 και από την αιολική ενέργεια κατά 60%. Η μη επιδοτούμενη ηλιακή και αιολική ενέργεια, που είναι ήδη ανταγωνιστικές σε 30 χώρες, προβλέπεται από το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ ότι θα γίνει φθηνότερη από τον άνθρακα και το φυσικό αέριο σε περισσότερο από το 60% του κόσμου τα επόμενα λίγα χρόνια.

Αν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα επεκταθούν τόσο γρήγορα, όσο προβλέπεται, τα επόμενα 20 χρόνια, θα μειώσουν πολύ τη ζήτηση πετρελαίου. «Και αν οι ανησυχίες για την κλιματική αλλαγή ενταθούν, η αλλαγή της παγκόσμιας αγοράς πετρελαίου θα μπορούσε να είναι ταχύτερη», σημειώνουν οι συντάκτες του άρθρου. «Με τις προοπτικές αυτές, δεν αποτελεί έκπληξη ότι οι παραγωγοί πετρελαίου και οι αυτοκινητοβιομηχανίες ετοιμάζονται για το τέλος της εποχής του πετρελαίου», αναφέρουν, προσθέτοντας: «Πολλές αυτοκινητοβιομηχανίες επενδύουν πολύ σε τεχνολογίες ηλεκτρικών οχημάτων - παράδειγμα η πρόσφατη ανακοίνωση της Volvo ότι όλα τα μοντέλα της θα έχουν ηλεκτρικούς κινητήρες έως το 2019. Αντίστοιχα, πολλές πετρελαιοεξαγωγικές χώρες, που βασίζονται στα έσοδα από το πετρέλαιο για τη χρηματοδότηση κρατικών προγραμμάτων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, έχουν σφάραχσει μεγάλης κλίμακας κινήσεις διαφοροποίησης για να προετοιμάσουν τις οικονομίες τους για το φθηνότερο πετρέλαιο».